

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Vérző sebek.

Irta: Fröhvirth Mátyás.

Minden oldalról hallunk panaszokat, jajokat. Minden ember felsóhajt, mikor a társadalmi viszonyokra és állapotokra gondol. Senkinek sem tetszenek. Senki sincs megelégedve velük, mert a legtöbb ember érzi, hogy meg van rövidítve, hogy több jogra, jobb és nyugodtabb megélhetésre van joga. Ez a szellem, ez a felfogás lengi át a társadalmat, az egyéneket, a parlamentnek sok tagját, és a kormányt; szóval kezd tért hódítani az a beismerés, amellyől ez országban minden ugynevezett nadrágos ember szinte irtózott, hogy van a társadalomnak egy része, még pedig számottevő nagy tömege, amely nem kapja meg a maga jogos részét az életből, a megélhetésből.

Társadalmunk ezer sebből vérzik; társadalmunk súlyos betegségben szenved. Edes hazánk, népünk nem boldog, lelkében nincs békés és nyugodt megelégedés. A kisemberek, a gazdaságilag gyenge egyének anyagi és erkölcsi élete el van hanyagolva. Eddig nem törődött vele senki ebben a hazában.

Visszapillantva a lefolyt három-négy évtizedes liberális, szabadelvű uralomra azt látjuk, az ötlük szemünkbe legelőször, hogy az alsó társadalmi rétegek, osztályuk érdekei nem részesültek a kellő gondozásban. Ezért beteg a társadalom; ezért vergődik, mint a halálosan beteg ember.

Lehetetlen, ha foglalkoztak volna, ha csak egy csöppet is gondoskodtak volna a népről, hogy annak gyengéit megóvják a visszaélésektől, hogy megvédjék a tulkapásoktól, mondom, ha a liberális urak ezt cselekedték volna, akkor nem jutott volna a társadalom és nemzetünk jó nagy része abba a nélkülözésbe, nyomorba és szenvedésbe, ahol most vagyunk, amelyben most evickélünk, amelyből ember legyen az, aki a fejlődés, a haladás szekerét ki tudja húzni.

Együtt énekelhetjük a költővel: „Hullassuk könyeinket bőséggel, mert a keserűség és szenvedés ködje valóságosan ránk szállott.”

Vad anyagi harcok dulják az emberiség keblét. Osztályharcok tépik testét. Egész társadalmi osztályok, rétegek mozdulnak meg ebben a korban és felvértezve a fanatizmustól, az elfogultság lobogó lángjától — mennek a küzdelembe, hogy kivivják jogaikat, hogy megszerezzék a társadalomban azt a helyet, amelyet más osztályok furfanggal foglaltak el előlük.

Prohászka Ottokár dr. gyönyörűen festi le egyik könyvében a társadalmat. „Milliók meg milliók nyakában a kényszermunkának járma fekszik. Ures, sivár, fáradt a lelkük, az életük. Nekik nem biborszínben kel fel a nap, hanem füstösen. Nekik nem üde, meleg, illatos a levegőjük, hanem bűzös, füstös. A kulturmunka elfogta a levegőt, a napot s a gyárak olajos, poros börtöneiben tartja fogva a modern kor fehér-rabszolgáit, a gyári munkásokat. Szép a munka dicsőítése, szép a haladás, a modern kor himnusz; de e himnuszt nem azok énekelik, akik végzik a munkát, akik arcuk verejtékével keresik kenyerüket, azok nyögnek és sirnak. A munka templomai az elcsenevezedett emberek kórházaivá lettek, melyekben az emberek lassan tönkremennek.”

Ezek a gondolatok dagasztják a kebleket. Ezek a jajkiáltások ott lobognak lidércfényként minden igazságtalanul elnyomott és kizsartolt ember lelke mélyén.

A kétségbeesés ezen szavai oly forróak, oly hangosak már, hogy az ember, akiben van egy kis humanizmus, akinek szívében fekszik a haza, az emberiség és a nemzet boldogsága és jövője — aggódni kezd; töprengeni kezd, hogy vajjon így fog-e ez tartani, vajjon így fog-e ez folytatódni mindig? Mikor lesz ennek az áldatlan állapotnak a vége? Mikor kelünk ki ebből a koporsóból, amelyet a liberá-

lizmus kalapácsolt össze az emberiség részére? Hol van tehát a segítség? Kihez fordulunk?

A szociáldemokráciához ugyancsak nem. Mert az a mozgalom, ugyancsak nem segít az emberiségen. E mozgalomhoz sok sok ártatlan ember vére tapad, átkozására naponkint ezer meg ezer kebelből tör elő a kérelem. E mozgalom sok könnyet, még több fájó sóhajt erőltetett ki ártatlan gyermekekből és nőkből. Az ilyent csak megvetni a kötelességünk, követni pedig egyenes bűn.

Nem marad egyéb hátra, mint azon magasztos zászló alá sorakozni, amely Krisztust tartja mesterének és vezérének, amely számtalanszor bizonyította be azt, hogy egyáltalában méltó az emberiség legmélyebb hálájára és tiszteletére.

Kövessük tehát a nyomorban megédzett lelkünk szent hevével, az igazság örökkévalóságába vetett rendületlen hitünkkel és diadalt aratunk.

Olyan diadalt pedig, amely meg szabadít minket a rabságból, amely szabadságot lehel és élettel tölti meg szívünket.

Sebesicsi keresztény szociálisták népgyűlése.

Szabadka, 1908. február 19.

Előzmények.

Sebesics pusztáján és vallásos népe tegnap szép temetést rendezett az ottani szociáldemokráciának. A derék Ferkovics Miklós és társai jó munkát végeztek. Fáradhatatlan agitáció után alaposan beharangoztak a kereszténység ellenségeinek; mondták, hogy visszahódították tőlük az egész sebesicsi munkásságot. S ha vagy 25-30 a városból odaszalajtott „nyelvtárs” nem lett volna, tisztességgel, halotti csendben földelték volna el a gyászos halottat. De így persze elég nagy zajjal zárult le a koporsó s a szociáldemokrata szokás szerint „örök nyugodalom” kívánsága helyett ordítás és hadabandázás kísérte a drága (?) halottat nyugvó helyére.

Rajcsics Kálmán és Polyákovics Péter sebesicsi kisgazdák voltak szívesek kocsijaikat a gyászszertartást végző elvbarátainak átengedni, amelyekben aztán több városi keresztény szociálista munkásember is a helyszínre rándulhatott, hogy a fényes temetésen részt vegyen.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt megemelteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban — Árs Övegekkel 4.— koronák.

A népgyűlés lefolyása

Jó 5 óra után értünk a helyszínre, Ferkovics Miklós vendégszerető udvarába, a hol több száz főre menő munkástömeg már várta a kiküldött szónokokat. A népgyűlést Ferkovics Miklós vezette be s elnökül Basics-Palkovics Antalt, a szabadkai ker. szociálista építőmunkások szakszervezetének elnökét ajánlotta. A nagy többség az ajánlatot éljenzéssel fogadta el, de a városból „kiszalajtott” kisebbség rendes szokás szerint többség számba akarta magát vétetni s öblös hangon a saját emberét követelte. A mikor pedig észrevette, hogy másként sehogyssem győzhet elkezdett össze-vissza kiabálni, hogy legalább így akadályozhassa meg a népgyűlés megtartását. Mire a keresztény szociálisták faképnél hagyva a handa-bandázó „nyelvtársakat” a legnagyobb rendben bevonultak a házba s ott hallgatták meg az előadásokat. Most tűnt ki csak egész világosan, hogy a kiabáló népség száma alig haladta meg a 40-et, míg az öntudatos, nyugodtvérű keresztény szociálisták vagy 150 emberrel voltak képviselve.

Basics P. Antal szép szavakkal vezeti be a népgyűlést s egy ügyes hasonlattal pellengére téve a szociáldemokraták előbbi viselkedését, átadja a szót a kiküldött szónoknak Mészáros Béla káplánnak, ki a rendőrségnek bejelentett napirendhez ragaszkodva egy és fél óras beszédben fejti ki s magyarázza a keresztény szociálista párt programját. A figyelmes hallgatóság majd minden egyes paragrafus magyarázásánál hangos helyeslésbe tört ki s „ez kell nekünk” felkiáltással minduntalan elárulja hogy a keresztény szociálisták programja teljesen fedi szíve óhaját.

A ker. szociális egyesület megalakulása

A beszéd után felolvastattak a Sebesics pusztai keresztény szociális egyesület alapszabályait, a melyeket az összes jelenlevők egyhangulag elfogadnak s a magukévá tesznek. Majd megválasztják a tisztikart s kimondják az Országos Keresztény Szociális Szövetséghez való csatlakozásukat.

Elnökké lett: Matkovics Illés, alelnökké: Rajesics Kálmán, jegyzővé: Szkendrovics Félix, pénztárnokká: Babicsovics Félix a választmány rendes tagjai: Ferkovics Miklós, Macskovics Károly, Vojnic Hajduk Sándor, Denczinger Mátyás, Vojnic Hajduk Antal és Macskovics Péter, póttagok: Merkovics Lukács és Kollár Máté.

A sebesicsi keresztény szociális egyesület helyiségeül Ferkovics Miklós nagylelkűen saját házacskájában a nagyobbik szobát ajánlotta fel s eme nemes, eléggé nem magasztalható cselekedetével az egész munkásság osztatlan háláját vivta ki magának. — A megalakulás után a jelenlevők azon szilárd elhatározással oszlottak szét, hogy további agitációjukkal Sebesics valamennyi munkását és kiszáradását meg fogja nyerni az egyesület számára, a mi az eddigi eredmények után ítélve sikerülni is fog. **W.**

Országgyűlés. Váratlanul heves vitát okozott a házszabályrevízió vita. Végül mégis elfogadták a napirend indítványt, s így holnap megkezdik a házszabályrevízió tárgyalását.

A katonai kérdések megoldásában fordulat állott be. A végleges megoldás képen állítólag a következő tervezetet terjesztették a közös hadügyminiszter elé:

1. A katonai kérdéseket a legközelebbi idő alatt napirendre kell tűzni.
2. A véderőtörvény teljes revíziójának a megoldása.
3. A most kötendő katonai egyezség csak 1917-ig szól.
4. A magyar kormány a hadügyminiszter közvetítésével memorandumot terjeszt a felség elé. A memorandum megállapítandó a nemzeti kívánásokat, amelyek csak az ezrednyelvre, a levelezésre és a szolgálati nyelvre vonatkoznak.

Izgalmak a függetlenségi párton. A mai ülés alatt végig nagyon szenvedélyes volt a függetlenségi párt hangulata. Justh

Gyula házelnök kénytelen volt az ülést fel függeszteni, hogy az elégedetleneket valamilyen módon lecsillapítsa. A folyosón gróf Andrassy Gyula járta sorra a képviselőket és iparkodott őket lecsillapítani. A deési választás kérdésében Holló L., Szentiványi Árpád és Mérey L. fölkeresték Kossuth Ferencet és kérték, hogy sürgősen hívja össze az intéző-bizottságot. Kossuth a bizottságot holnapra hívta össze. A folyosón szélteben a belügyi államtitkár lemondásáról beszéltek.

Katholikus népszövetségi ülés. Bácsról írja tudósítónk, a folyó hó 9-én megalakult katolikus népszövetség ügyében buzgón folyik az agitáció. A szövetség e hó 23-án, vasárnap ismét népgyűlést fog tartani a végleges megalakulás tárgyában. Ezen alkalommal töltik be az egyes tisztségeket, mindenekelőtt pedig a csoportvezetőket választják meg. A taggyűjtés szerényen folyik.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 22. A „Bácska Athletikai Klub” bálja a Pest-szálló összes termeiben.

Február 23. Böleskey Lajos felolvasása a katolikus legényegylet dísztermében. délután négy órakor.

Február 23. A szabadkai keresztényszociálista összmunkásság társasvárosára a katolikus legényegylet dísztermében.

Február 26. A szabadkai szállodások, vendéglősök, kávéháztulajdonosok és kocsmárosok együletének bálja a Pest-szálló összes termeiben.

Március 1. A kath. legényegylet táncvigalma, a kath. legényegylet dísztermében.

Március 2. A szabadkai műpártoló körnek felolvasással egybekötött hangversenye a kath. legényegylet dísztermében. Utána táncvigalom.

Március 3. Alarcos bál a Pest-szálló összes termeiben.

Március 8. A katolikus népszövetség ismertetése a két katolikus körben délután.

Országos vásárok: Szabadkán február hó 23—25-ig.

Belügyminiszteri határozatok.

Reisner Lajos dr. annak idején megfeleltette a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek azon határozatát, mellyel jóváhagyta azt, hogy a Pest szálloda berendezésének egy részét, az árlejtés mellőzésével, budapesti iparosnál rendelték meg. A belügyminiszter a felebbezés elutasításával a közgyűlés határozatát hagyta jóvá. — A belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatósági bizottság határozatát, mellyel a díjnokok felemelt fizetésére visszamenőleg fedezetet jelöl ki.

Városi közgyűlés. Szabadka törvényhatósági bizottsága f. hó 29-én tartja február havi közgyűlését.

Zentaiak küldöttsége az érseknél.

A zentai polgári leányiskolának érseki segélyvel leendő felépítése tárgyában öttagu küldöttség utazott Kalocsára. A küldöttség tagja: Szárics Géza polgármester, dr. Ellinger Jenő, dr. Lovász Andor, Gózon István és Vuits János.

Pásztorjáték jövedelme. Bajmoki tudósítónk írja: A bajmoki iskolások a karácsonyi szünetek alatt is jól használták föl idejüket, ugyanis előadták Nagy Jánosnak „A megkerült gyermek” című pástorjátékát.

Annak idején nagy lelki örömet szereztek hallgatóiknak, kik mind az öt előadásban hűen és kitartóan honorálták a kis színészek ügyeskedéseit, no mert minden előadásuk precizitásával az elismerést meg is érdemelték. A tiszta jövedelem jóval 200 koronán fölül volt, melyet a szegény iskolások fölruházására fordított a rendezőség. A napokban osztotta szét Gauder István káplán az örvendő kicsinyek között a 17 pár cipőt, 9 pár bocskort, 3 pár papucsot, 4 kendőt, kabátot, nadrágot és más ily fajta téli alkalmatosságot.

A kishegyesi zenekör. Folyó hó 23-án a Szegedi Kávéház összes termeiben, saját alapja javára hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Helyárak: I.—III. sor két korona, a többi sor egy korona 60 fillér, állóhely egy korona. Kezdeté pontban este fél nyolc órakor. Fe-

lülizetéseket köszönettel fogadunk és hirtalig nyugtázunk. Jegyek előre válthatók a Kishegyesi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet üzlethelyiségében. A hangverseny műsora a következő: Prolog, tartja Kovács Lajos. Nyitány (Vig özvegy, La paloma), előadja a Uri banda. Felolvasás, tartja Romhányi István. Népdal egyveleg, éneklő a dalárda. „Törvénytörő jelenetek” szereplő személyei: Romhányi István, Bódy Máté, Schmidt Viktor, Balassy Mihály, Ábrahám Mihály, Vigh János. Magyar nóták, játsza az Uri banda. Desperat ur, monolog, előadja Bódy Máté, Szendergő, éneklő a Dalárda.

Kórházi szállítások. A kórházi bizottság, tegnap megtartott ülésén a fehéremű szállítást a következő kereskedőkre bízta: lepedővászon Horvátky és társa, vánkoshuzat Fekete Ivandékics és társai, féfi és női ing, alsónadrág, Bloch Armin Miskolcz, tarka ing Horvátky és társa, köpeny Kunetz testvérek, köpenybélés, Bloch Armin Miskolcz, törülköző, Fekete Ivandékics és társa, takaró Bloch Armin Miskolcz. A tejszállítást Halbrohr Adolf nyerte el.

Lévay Gyula Zomborban. Említettük, hogy Lévay Gyula Zomborban is előadást tartott Madáchnak az Ember tragédiájáról. Ismeretes néhány szabadkai lap elfogult kritikája. Egy zombori, nem épen keresztény lap a következőket írja Lévay előadásáról: „Az előadásról annyit, hogy az interpretálásnak művészi bece volt. Annyival inkább, mert benne sajátos, önálló fel fogás nyilvánult meg. Röviden jellemezve, ezt mondhatjuk, hogy Lévay „Az ember tragédiáját” a vallásos ihlet szülöttének mondja. Ebben a költő tiltakozik a materialisták ellen. A három első jelenet után, saját, vallásos és nemzeti tárgyú költeményét szavalta nagy hatással. Majd végül „Az Obsitót”-t.

A Fehér-kereszt egyesület naptárai. A szabadkai Fehér kereszt egyesület elnöksége ez uton is tiltakozik az ellen, hogy a Fehér kereszt egyesület naptárával Szabadkán két zsidó lány teljesen illetéktelenül házalkon. E tiltakozásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Felekezetnélküliek adója. Apponyi Albert kultuszminiszter rendeletet küldött a vármegyékhez, a melyben a felekezetnélküliek iskola és óvoda adójára vonatkozólag intézkedik. Ez ideig ugyanis nem volt megállapítva, hogy ezek az emberek kiknek fizessék a fent jelzett adókat. Most a miniszter elrendeli, hogy a felekezetnélküliek iskola és óvodai adójukat, a községi iskola nem létében a felekezetből történt kilépések arányában, a községből lévő iskolákat fenntartó felekezetnek tartoznak fizetni.

A zentai munkáslakások. Tegnapelőtt a reggeli vonattal érkezett Zentára Kellert Gyula miniszteri tanácsos a munkáslakások ügyében. Kijelentésbe helyezte, hogy a munkáslakások felépítéséhez évenként husz százalékkal fog az állam hozzájárulni. Előadta, hogy a munkáslakások felépítésének céljaira az állam által évenként 300.000 koronra segély összeg van előirányozva.

A bácsi Kaszinó mulatsága. Tudósítónk írja: Kaszinónk folyó hó 19-én fényesen sikerült bálát rendezett. Karneval herceg, a kedvezőtlen, esős idő dacára is a maga hamisítatlan jókedvében mutatkozott be Bács környéke bálozó közönségének. A jókedv mindvégig feszelen volt, a táncot is világos reggelig ropták a megjelentek.

A palánkai téli kikötő. A palánkai téli kikötő kiépítésének ügye a végleges kivitel, a megvalósulás stádiumába jutott. A földmívelésügyi miniszter ugyanis folyó évi költségvetésbe 200.000 koronát vett fel az építési költségek első részletéül. E téli kikötő, mely elsősorban a palánkaiakra bír nagy — életbevágó — fontossággal, már a legközelebbi időben munkába vétetik. Megjegyezzük, hogy a bajai nagyszabású téli kikötő építésére ennek a munkálatoknak semmi befolyása sincs.

Vármegyei közgyűlés. Bács Bodrog vármegyei törvényhatósági bizottsága folyó hó 25-én a vármegye székháza nagyszobájában rendkívüli közgyűlést tart.

— **Halálozás.** Ozv. Vrabecz Józsefné, szül. Czuczay Teréz, ma reggel életének 64 évében, meghalt. Temetése e hó 22-dikén dulután három órakor lesz a forrás utcai halottas háztól.

A megyei telefonhálózat. A temesvári posta és távírda igazgatóság értesítése szerint a vármegye területén az Obecse—zsabalyai, Szabadka—zombori, Szabadka—topolyai, Szabadka—bajai, Szabadka—zenta—óbecsei, Ujvidék—titeli, Zombor—apatini, Zombor—Kula—Ujverbász—óbecsei és Zombor—hódság—palánka—ujvidéki törvényhatósági áramkörök kiépültek és ezzel kapcsolatban Apatin, Bácsalmás, Hódság, Kula, Palánka, Topolya és zsabalyai kir. posta-távirda hivataloknál távbeszélő központok létesültek.

— **Hernyókár Herkulesfürdőn.** Enagy magyar fürdő és vidékén az erdei fákön kártékony gyapjas pille mutatkozik. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az orsói erdőhivatal már februárban és pedig a lehető legerélyesebben és körültekintőbben fogatosítsa az irtást. A miniszter az irtás költségeire 10 000 K. erejéig terjedhető költséget engedélyezett, melynek felhasználása, valamint az irtási munka sikere tekintetében a hivatalnak jelentést és illetve számadást kell bemutatnia. A minisztert az erélyes irtás elrendelésére főleg a Herkulesfürdő nagy érdeke indította, hogy a kies és mindjobban fellendülő kincstári fürdő gyönyörű erdője megvédessék.

— **Holttest-szállítás.** Zsivics Vladan, akit lőttevével a helybeli kórházban ápoltak, meghalt. Holttestét otthonába, Ursentivánra szállították.

KRÉCSI A. NÁNDOR

Ajánlja dusan felszerelt állandó újdonsági könyvraktárát, u. m.:

kr. könyvkereskedése. Telefonszám 283. Ifjúsági iratok, disz munkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötetekben készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és írószerekben.**

Egyben felhívom a n. ó. közönség szives figyelmét **disz könyvkötészetemre**, ahol a legmodernebb és legesinosabb munkák készülnek legszolidabb árák mellett.

A csonoplyai pósta mizériái.

— Saját tudósítónktól. —

Már annyira türethetetlen állapotok uralkodnak a csonoplyai póstahivatalnál, hogy azoknak szanalása végett a nyilvánossághoz kell fordulnom. Elősorolok néhány esetet, melyből egy a közönség, mint a felettes hatóság meggyőződhetik arról, hogy csakugyan igazam van.

A napokban reggel 9 órakor sürgöny érkezett. A feladási helytől, hogy ide érkezék csak egy órára volt szüksége a sürgönynek, Csonoplyán azonban a címzett csak fél egy órakor kapta meg, mikor már ott kellett volna lennie, ahol a sürgönyt feladták.

A címzett 2 óra 5 perckor elment a póstára, ahol csak nagy dörömbölésre nyitotta ki a postamesterné a hivatalát, ezzel a megjegyzéssel: alig tette le az ember a kanálát, már háborgatják. A fél azon megjegyzésére, hogy tudtával két órakor kezdődik a hivatal, a postamesterné az felelte, hogy tessék az igazgatósághoz fordulni.

Expresse levél érkezett Csonoplyára. A címzett akkor kapta meg a levelet, amikor ennek hívására már Zomborba kellett volna lennie.

Nem is megy ritkaság számba, hogy nem a címzettnek, hanem másnak kézbesítik a leveleket, s a címzett csak felbontva kapja meg.

Azt hisszük, hogy ezen állapotok nem válnak a m. kir. pósta nagyobb dicsőségére, s reméljük, hogy a pósta igazgatóság megtalálja a módját hogy a bajok meg ne ismétlődjenek.

Dühöngő részeg.

— Saját tudósítónktól. —

Zomborban egy alakot valóságilag megörjített az alkohol. Orjögésében bicskával a kezében neki ment ember, állatnak.

Kirsner Márton, gunynéven Picskara, különben egyike azon suhancoknak, akik bicskázásaikkal veszedelmessé tették Zombornak szelencei városrészét. Sokszor sikerült neki gaztette, anélkül, hogy hurokra került volna, most az egyszer azonban a rendőrségnek sikerült őt tetten érni.

Tegnapelőtt este fél kilenc órakor egy részeg alak, Kirsner Márton, vándorzogott végig a szivaczi uton. Az Erzsébet liget sarkán megpillantotta Halász rendőr feleségét, aki szembe jött vele. A szerencsétlen nő gyanútlanul tartott a vadállat felé, aki midőn melléje ért, bicskájával többször megszurta, súlyos sérüléseket ejtve rajta.

Gaztette, mintha megörjítette volna. Dühöngeni kezdett, s dühöngésében egy az uton haladó kocsi után vetette magát. Elérve a kocsit, a lovak mellé ugrott, s bicskáját az egyik ló szügyébe mártotta.

A rendőrségnek sikerült a veszedelmes orjögő részegét még az nap este letartóztatni.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakacsabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára livegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ifj. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában **Szabadkán**, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-51

SZINHÁZ.

A velencei kalmár.

A sok gyöngye munka és frivol opelette után végre egy igazi színműben gyönyörködhetett a szabadkai közönség. Az igazgatóság gyakrabban elhatározhatná magát arra, hogy Shakspeare darabot adasson elő személyzetével, s akkor sokkal szebb eredményt és nagyobb hatást érnének el színészeink hasonló darabok előadásánál, mert a szerdai előadás a legtöbb színészen meglátszott, hogy fő gondját csak a szöveg-tudás képezte, hogy valahogy fenn ne akadjanak. Látszott rajtuk, hogy nincsenek szokva Shakspeare darab előadásához, ugyanannyira, hogy legtöbbje a rimeket pattogatták.

K. Tóth Ilona (Portia) szerepében kissé hideg volt, nagyon kimérten játszotta a szerelmes nő szerepét, de annál jobb volt a védő szerepében. Jessica szerepében Váradi Jolán rendkívül bájos volt, nagyon szépen játszotta a keresztény ifjúért hevülő zsidó lány szerepét. Bassaniót Könyves Jenő játszotta. Helyesen fogta föl Deéssy Alfréd Antónió szerepét. A becsületes, nyílt, barátságos minden áldozatra kész Kalmár szerepét igen szépen játszotta. Shyloch szerepét Farkas Béla creálta. E nehéz szerepben elég jól megállta a helyét, s még jobb is lett volna, ha nem csap tulzáshoz. Virányi Gratián szerepét tul komikusan játszotta. Nagy Imre, mint rendesen, ugy most is nagy derűtséget keltett, aháyoszor csak a színpadon megjelent. A diszletek, ruhák, s a rendezés kifogástalan volt.

Műsor:

Péntek: Lotti ezredesei (mérsékelt helyárrakkal.)

Szombat: Gasparone.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, disz munkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papir- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főté, Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: Kőrömezy Ernő.

58

Gaetano csak beszélt tovább. Micaela látta, mint halványul el mindjobban a biborfény tüze ott az Aetna csúcsán, s csakhamar leszállt a szürkülő alkony. De tudta azt, hogy nemsokára a hold fogja feltölteni kerek karimáját az égre. Némán ült ott helyén, s várta a holdfényt. Mintha az segített volna rajta! Nem biz a! Gaetano most a gyárosokra, s munkásokra fordította a szót.

Micaelának eszébe jutott, hogy megtalálta a mellőzés okát. Igen, az ifjú nem szereti már őt többé. Nyolc nappal ezelőtt, épen akkor, mikor Gaetano visszatért a városba, Giannitát akarta felkeresni szobájában. Oly csendesen, nesztelenül lépett be, hogy amaz észre sem vette őt. Giannitát úgy találta ott, mint aki delejes álomban van merülve. Kitért karokkal, ég felé néző tekintettel állt az ablak előtt. Kezében egy arcképet szorongatott. Többször ajkához emelte, csókokkal borította el, majd meg a magasba emelte, s epedő vágygyal nézegette egy darabig, — Gaetano képe volt.

Mikor Donna Micaela ezt látta, észrevétlenül, amint jött, kisurrott a szobából. Giannita akkor nagyon megszorította őt, mert látta, hogy az is Gaetanot szereti. Most, hogy Gaetano oly tüntetőleg csak a socializmusról beszél, eszébe jutott e kínos jelenet.

Most már szentül hitte, hogy Gaetano is viszonozza Giannita szerelmét. Lehet, hogy már régtől fogva szereti őt. Tán azért jött is haza csupán, hogy nejevé tegye. Donna Micaela egy szóval sem ellenezhette ezt, nem hányhatott a szemére semmit. Hisz alig egy hónap előtt írta neki, hogy az ő szerelmük tiltott, s jogtalan.

Gaetano most feléje hajolt, erősen szeme közé nézett, s úgy kényszerítette rá, hogy meghallgassa szavát.

— Önnek meg kell értenie, Donna Micaela, be kell látnia az igazságot, amit én hirdetek. Nekünk olyan ujjászületésre, olyan feltámadásra van szükségünk, amilyenben a kereszténység létesült. Emeljük fel a rab-szolgákat, s rántsuk porba az urakat! Ekét ide, mely új barázdát vág! Uj földet hasitunk fel vele, mert a régi üres és kopár. Az ősi rögök közül silány, nyomorult termés tör csupán elő. Televény földet hozunk a napvilágra, mely életet ad!

Tudja-e már, Donna Micaela, miért él a socialismus, miért nem söpörte el az idők szele? Mert új jelégét hozott a világra. „Törödj a földdel” — mondja ez a jelszó, mint valamikor a kereszténység hirdette: „Törödj az éggel!” Tekintsen körül! Nézze a földet. Nem ez-e a mi egyedüli kincsünk? Úgy kell élnünk tehát, hogy boldogok lehessünk rajta. Hát azelőtt miért nem gondolkodtak így az emberek? Mert túlsokat aggdóttunk azon, mi lesz majd ezután? A föld, a föld, Donna Micaela! Mi, socialisták, mi szeretjük csak őt igazán. Mi imádjuk ezt a földet, a megvetett, lenézett édesanyát, mely ime gyásza öltöztetett siratja fiait, kik az ég felé törnek.

Higye meg, Donna Micaela, nem múlik el hét esztendő, s tervünk valóra válik. Mielőtt ezerkilencszázhat irnánk, be lesz töltve munkánk. S ha még angyi martyr hullt is el a hóhérbárd, a vadállatok körmei alatt, ha az apostolok világrengető szónoklatokat tartottak is, mégis seregestül jön hozzánk majd a nép. Mi, a földanya igaz gyermekei, mi fogjuk elvenni a győzelem pálmáját. Sz a föld kitarja majd előttünk minden pompáját, minden gazdagságát. Elénk mutatja a szépséget, az élvezetet, a tudományt, a boldogságot mind.

Gaetano hangjai remegni kezdett s szemébe könyök szöktek. Pár lépést téve előre, kitérta karjait, mintha ezt az ezüstös holdfénynyel teleszórt földgolyót akarná átölelni. „Oh mily elragadó vagy te” — kiáltá, — „Mily bájos a te képed!”

(Folyt. köv.)

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérebe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

íratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés meg-reklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvénytől függetlenül bejegyzett céghez

VII. kőr, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-150

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, **torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést** állvány nélkül. 144-58

„Gépész“

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatalosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

Hegedű remek hanggal eladó. 293-4-2

Cím: A kiadóhivatalban.

Most

jelent meg!

és lapunk kiadóhivatalában

kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Írta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel

1 korona.

Kaphatók továbbá:

Heumann Mór, Krécsy A. Nándor, Wilhelm Samu, Vig Zsigmond, Filoy Jenő és Szigeti Jenő urak könyvkereskedésében.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron) ivenként	—	08	14	Consignatio mixtorum matrimoniorum 10 péld.	—	40
2	Bérmáltak anyakönyve	—	08	15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	—	20
3	Egybekeltek anyakönyve	—	08	16	Értesítvény népoktatási intézetekről	—	40
4	Meghaltak anyakönyve	—	08	17	Informatio de Capellanis	—	30
5	Misealapítványok naplója	—	05	18	Informatio de Parochis	—	40
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	—	06	19	Kivon. a kereszteltek anyakönyvéből (mer. pap.) 50 drb	1	50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	—	06	20	Születési bizonyítv. polgári házasságkötéshez	1	—
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	—	06	21	Bérmacédula	—	20
7	Kegyes alapítványok naplója	—	05	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. pap.)	1	50
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása	—	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből	1	50
9	Templompénztári napló	—	05	24	Családi értesítő	1	50
10	Templompénztári számadás, küliv	—	06	25	Eljegyzés	1	—
10a	beliv	—	06	25b	Insinuatio sponsalium	1	—
11	Relatio de statu Parochiae 10 péld.	—	64	26	Dimissio	1	—
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	—	40	27	Alapító levél	1	—
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	—	40	28	Nyugtanyakönyveske az egyh. pénzt. adósai számára 25 drb	1	—
				29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon. 10 péld.	—	40
				30	Latin misejegyzék	—	40

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1907 szeptember 29.

A Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat m. sz. igazgatósága.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.